

§ 75

Obnova konania

(1) Daňové konanie ukončené právoplatným rozhodnutím, okrem rozhodnutia, ktorým sa rozhodnutie zmenilo alebo zrušilo mimo odvolacieho konania podľa § 77 ods. 3, sa obnoví na návrh účastníka konania alebo z úradnej moci, len ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom,
- c) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak.

(2) Obnova daňového exekučného konania nie je prípustná.

(3) Návrh na obnovu konania sa podáva u správcu dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

(4) Návrh na obnovu konania musí byť podaný do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania preukázateľne dozvedel o dôvodoch obnovy konania, najneskôr však do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa obnova konania týka. Tieto lehoty nemožno predĺžiť ani odpustiť ich zmeškanie.

(5) V návrhu na obnovu konania musí byť uvedený dôvod podľa odseku 1, dôkazy preukazujúce jeho odôvodnenosť a dodržanie lehôt podľa odseku 4.

(6) Ak návrh na obnovu konania bol zamietnutý, účastník konania nie je oprávnený opakovane podať návrh na obnovu konania z tých istých dôvodov.

Súvisiace ustanovenia Daňového poriadku:

§ 13, § 18, § 22, § 24, § 25, § 69, § 76, § 77, § 157a

Súvisiace právne predpisy:

Správny súdny poriadok; Trestný zákon

Z literatúry:

POTÁŠCH, P. – HAŠANOVÁ, J. – VALLOVÁ, J. – MILUČKÝ, J. – MEDŽOVÁ, D. 2022. *Správny poriadok, komentár*. 4. vyd. C. H. Beck, 2022; BAXA, J. – DRÁB, O. – KANIOVÁ, L. a kol. 2011. *Daňový rád – Komentár*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011

K § 75

Právoplatnosť rozhodnutia predstavuje záruku právnej stability a istoty adresátov práv a povinností v nezmeniteľnosť takéhoto individuálneho správneho aktu. Výnimku z tejto zásady tvoria mimoriadne opravné prostriedky v daňovom konaní. Ako mimoriadny opravný prostriedok sa označujú v právnej teórii opravné prostriedky smerujúce proti právoplatným rozhodnutiam. Daňový poriadok upravuje dva mimoriadne opravné prostriedky: obnovu konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

K ods. 1

Obnova konania má dve štádiá. V prvom štádiu (*iudicium rescindens*), v tzv. obnovacom konaní príslušný orgán finančnej správy rozhoduje, či na základe návrhu účastníka konania povolí alebo zamietne návrh na obnovu konania, resp. či *ex officio* rozhodne

o nariadení obnovy konania. Ak správca dane rozhodnutím povolí alebo nariadi obnovu konania, nasleduje druhé štádium, tzv. nové konanie vo veci (*iudicium rescissorium*).

Podmienkou pre začatie obnovy konania je existencia právoplatného rozhodnutia. Právoplatným rozhodnutím je doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno podať odvolanie (§ 63 ods. 9 Daňového poriadku). Obnova konania teda neprichádza do úvahy, keď ešte možno využiť riadne opravné prostriedky v pôvodnom konaní.

Zmyslom obnovy konania je zohľadniť okolnosti významné pre správne zistenie skutkového stavu, ktoré vyšli najavo až po vydaní právoplatného rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bolo možné zabezpečiť až po vydaní právoplatného rozhodnutia. Predmetom tohto inštitútu je teda obnovenie celého daňového konania s cieľom zabezpečiť, aby pri vydaní rozhodnutia boli zohľadnené aj tieto nové skutočnosti, dôkazy alebo iné okolnosti. Obnova konania na rozdiel od preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania slúži primárne k náprave skutkových nesprávností, t. j. na nápravu nezákonných rozhodnutí, ktoré sú výsledkom porušenia zásady materiálnej pravdy.

Obnovu konania nemožno začať voči rozhodnutiu, ktoré bolo zmenené alebo zrušené na základe preskúmania mimo odvolacieho konania podľa § 77 ods. 3 Daňového poriadku. Obnova konania tiež nie je prípustná, ak zaniklo právo na vyrubenie dane alebo rozdielu dane, alebo uplatnenia nároku na sumu (pozri komentár k § 76 a k zániku dane komentár k § 69 Daňového poriadku).

Obnova konania nie je podmienená skutočnosťou, či voči právoplatnému rozhodnutiu bolo podané odvolanie. Prostredníctvom obnovy konania sa teda možno domáhať aj nápravy právoplatného prvostupňového rozhodnutia, proti ktorému nebol podaný riadny opravný prostriedok, ale aj právoplatného druhostupňového rozhodnutia (napr. ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní).

Daňový poriadok umožňuje obnoviť daňové konanie na návrh účastníka konania ale aj z úradnej moci – *ex officio*, avšak len za predpokladu splnenia podmienok jedného z dôvodov uvedených v komentovanom ustanovení. Dôvody pripúšťajúce obnovu konania sú nasledujúce:

a) Vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania.

Tento dôvod obnovy konania spočíva v tom, že v pôvodnom konaní bol nedostatočne zistený skutkový stav veci z dôvodu, že až po jeho skončení vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy. Na to, aby mohli byť skutočnosťou dôvodom na obnovu konania, musia byť splnené viaceré podmienky. Prvou je, že musí ísť o skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli zohľadnené v pôvodnom konaní. Druhou, že tieto nové skutočnosti, prípadne dôkazy sa nemohli v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania. Ide o také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré v čase pôvodného konania existovali, ale účastník konania objektívne o nich nevedel (napr. nevedel o existencii svedka), prípadne o nich vedel, ale nevedel ich identifikovať (napr. svedok, ktorého identifikačné údaje neboli účastníkovi konania v pôvodnom konaní známe) alebo ich nemal k dispozícii a nevedel, kde sa nachádzajú (napr. listinné dôkazy). Môže ísť o dôkazy, ktoré vznikli až po skončení pôvodného konania, ak preukazujú skutočnosť, ktorá je rozhodná pre vydanie rozhodnutia (napr. krivosť svedeckej výpovede). Nemôže však ísť o také skutočnosti, ktoré nastali po skončení pôvodného daňového konania. Tieto nemohli existovať v čase pôvodného konania.

Ďalšou podmienkou je, že tieto nové skutočnosti, prípadne dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. To znamená, že musí ísť o také skutočnosti, prípadne dôkazy,

po preskúmaní ktorých môže príslušný orgán dôvodne predpokladať, že v pôvodnom konaní by bolo rozhodnuté inak. Nevylučuje to však, že príslušný orgán v obnovenom konaní po vykonaní dokazovania rozhodne rovnako ako orgán v pôvodnom konaní.

b) Rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé.

Pôjde o situáciu, keď by sa dôkazy, prípadne iné podklady použité vo veci samej ukázali nepravdivými, nezodpovedajúcimi skutočnosti, prípadne neúplnými, napríklad krivá výpoveď, neúplná listina, rozhodnutie, ktoré bolo neskôr zrušené pre nezákonnosť či znalecký posudok vyhotovený znalcom, ktorý sa ukázal závislým alebo zaujatým (k dôkazom pozri komentár k § 24 ods. 4 Daňového poriadku). Malo by však ísť o dôkazy, na základe ktorých bolo rozhodnutie založené. Nie každý dôkaz predložený v daňovom konaní subjektom, ktorého vierohodnosť sa neskôr ukáže spochybnenou, musí byť nutne dôvodom pre povolenie obnovy konania.

c) Rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Daňový poriadok pripúšťa, že môže ísť o akýkoľvek trestný čin spáchaný či už daňovým subjektom, pracovníkom správcu dane alebo treťou osobou (napr. znalec, svedok). Musí ísť o trestný čin, ktorého existencia bola potvrdená právoplatným rozhodnutím. Vzhľadom na časové obmedzenie možnosti podať návrh na obnovu konania a dĺžku trestných konaní môže byť problematické preukázať nárok na obnovu konania právoplatným rozhodnutím o trestnom čine. Ak už trestné konanie prebieha, je možné, že došlo k naplneniu iného z dôvodov obnovy konania.

Ďalej musí byť splnená podmienka, že rozhodnutie bolo týmto trestným činom dosiahnuté, teda medzi trestným činom a rozhodnutím existuje vzťah príčiny a následku, t. j. v prípade, keď dané rozhodnutie bude následkom trestného činu.

Obnova konania podľa tohto dôvodu bude pripadať do úvahy vtedy, keď účastník konania, oprávnená úradná osoba, prípadne iné osoby svojím konaním naplňajúcim znaky skutkovej podstaty trestného činu zavinene ovplyvnili vydanie daného rozhodnutia alebo jeho obsah, prečo také rozhodnutie pre takú vadu nemôže obstáť. Tak tomu bude napríklad v situácii, keď dôjde k spáchaniu trestného činu krivej výpovede (§ 346 Trestného zákona) (pozri komentár k § 25 Daňového poriadku) alebo nepravdivého znaleckého posudku (§ 347 Trestného zákona) s úmyslom doceliť vydanie rozhodnutia určitého obsahu, či už pre seba, alebo pre inú osobu, alebo v situácii, keď by konanie pracovníka správcu dane naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 Trestného zákona), napríklad úmyselná zmena obsahu rozhodnutia.

d) Rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak.

Predbežnou otázkou je taká otázka, ktorej zodpovedaním je podmienené rozhodnutie vo veci, avšak na ktorej meritórne riešenie nie je správca dane, ktorý vykonáva daňové konanie, príslušný, napríklad otázka platnosti prevodu majetku, platnosť zmluvy, právne nástupníctvo a pod.

Podľa § 22 Daňového poriadku platí, ak sa pri správe daní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je správca dane takýmto rozhodnutím viazaný. Ak však rozhodnutie o prejudiciálnej otázke neexistuje, môže si správca dane o takejto otázke urobiť úsudok sám alebo dať inému príslušnému orgánu podnet na začatie konania (pozri komentár k § 22 Daňového poriadku). Správca dane má tak možnosť voľby ako postupovať pri riešení prejudiciálnej otázky, t. j. buď dať podnet príslušnému orgánu na začatie konania, alebo si o prejudiciálnej otázke urobiť úsudok sám, nemá však možnosť obísť jej vyriešenie.

Pokiaľ si správca dane urobí úsudok sám, avšak neskôr rozhodne príslušný orgán inak a rozhodnutie v daňovom konaní záviselo od otázky, ktorá sa týkala takéhoto rozhodnutia iného orgánu, je to dôvod na obnovu konania.

Hoci ustanovenie nie je dôkladne formulované, stačí naplnenie podmienok pre jeden zo skôr uvedených dôvodov. Daňový subjekt však musí naplnenie podmienok pre príslušný dôvod preukázať (pozri komentár k § 76 Daňového poriadku). Obnovu konania z úradnej moci možno tiež nariadiť vtedy, keď je naplnený niektorý zo skôr uvedených dôvodov. Orgán finančnej správy rozhodujúci o nariadení obnovy konania je povinný splnenie týchto dôvodov skúmať.

Namieste je tiež spomenúť, že návrh na obnovu konania nemôže podať fyzická osoba, ktorá je vylúčená, voči rozhodnutiu o vylúčení (pozri komentár k § 157a Daňového poriadku).

K ods. 2

Daňový poriadok nepripúšťa obnovu konania, ako mimoriadny prostriedok voči daňovému exekučnému konaniu, a to s ohľadom na povahu tohto konania. Daňovým exekučným konaním je konanie, v ktorom správca dane z úradnej moci vymáha daňový nedoplatok, iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím, exekučné náklady a hotové výdavky (pozri komentár k § 88 a nasl. Daňového poriadku).

K ods. 3

Návrh na obnovu konania sa podáva u toho správcu dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni. Osobou oprávnenou vyvolať obnovu konania je účastník konania, teda ten, komu bolo týmto rozhodnutím priznané právo alebo uložená povinnosť.

Správca dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, bude jednoduché identifikovať z prvostupňového rozhodnutia. Pochybnosti môžu nastať v prípade, keď v medziobdobí došlo k zmene miestnej príslušnosti daňového subjektu, čoho výsledkom je, že správcom dane sa stáva iný správca dane od toho, ktorý vo veci v prvom stupni fakticky rozhodol. Podľa § 76 ods. 4 Daňového poriadku pri zmene miestnej príslušnosti rozhoduje o návrhu na obnovu konania, nariaďuje ju alebo zamieta návrh na obnovu konania správca dane, ktorý je miestne príslušný v deň podania tohto návrhu. Pri zmene miestnej príslušnosti totiž dochádza k postúpeniu všetkých spisov správcovi dane, ktorý je novo miestne príslušným, a teda správca dane, ktorý rozhodnutie vydal, už spravidla nemá podklady na rozhodnutie o návrhu na obnovu konania.

Ak by aj účastník konania podal návrh na obnovu konania u správcu dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, postupuje v súlade s gramatickým textom komentovaného ustanovenia. Keďže však tento už nie je ako bolo skôr uvedené oprávnený vo veci rozhodnúť, bezodkladne postúpi vec miestne príslušnému správcovi dane podľa § 18 Daňového poriadku (k postúpeniu pozri komentár k § 18 Daňového poriadku). Rovnako sa postupuje aj v prípade, že príslušným na rozhodnutie je iný orgán finančnej správy ako správca dane (k postúpeniu pozri komentár k § 76 Daňového poriadku).

K ods. 4

V záujme zachovania právnej istoty Daňový poriadok limituje aj časové obdobie, v ktorom možno podať návrh na obnovu konania, pričom určuje subjektívnu a objektívnu lehotu. Tieto lehoty nemožno predĺžiť ani odpustiť ich zmeškanie. Subjektívna lehota

je šesť mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania preukázateľne dozvedel o dôvodoch obnovy konania. Túto skutočnosť je účastník konania povinný preukázať v návrhu a zdôvodniť, kedy sa o skutočnosti, ktorá odôvodňuje obnovu konania dozvedel. Ďalší limit predstavuje aj objektívna lehota. Návrh na obnovu konania možno podať len do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa obnova konania týka (k zániku práva pozri komentár k § 69 Daňového poriadku).

Ďalším časovým obmedzením, ktoré treba mať na pamäti je, že obnovu konania možno povoliť alebo nariadiť, len ak nezaniklo právo na vyrubenie dane, alebo rozdielu dane, alebo uplatnenia nároku na sumu.

Táto lehota je určujúca pre správcu dane, ktorý musí rozhodnúť o obnove konania v čase, keď ešte nedošlo k zániku práva vyrubiť daň. Ak by správca dane ostal nečinný a hrozilo by uplynutie tejto lehoty, účastník konania môže využiť prostriedky obrany pred nečinnosťou (napr. sťažnosť, protest prokurátora, žaloba v správnom súdnictve).

K ods. 5

Ustanovenie dopĺňa všeobecné náležitosti podania, ktoré definuje § 13 Daňového poriadku, podľa ktorého z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, v akej veci, čo sa navrhuje, a ak to z povahy podania vyplýva, dôvody podania. Upravuje aj spôsoby podania, a to písomne, ústne do zápisnice alebo v elektronickej podobe (bližšie k spôsobu podania a všeobecným náležitostiam podania pozri komentár k § 13 Daňového poriadku).

Okrem týchto všeobecných náležitostí podania, návrh na obnovu konania musí obsahovať nasledujúce:

- špecifikáciu, o ktorý z dôvodov uvedených v ods. 1 komentovaného ustanovenia účastník konania opiera svoj návrh na obnovu konania;
- navrhovateľom priložené dôkazy, ktoré preukazujú naplnenie tohto dôvodu, prípadne viacerých dôvodov; a tiež
- preukázanie, že návrh na obnovu konania podal navrhovateľ v lehotách podľa ods. 4, teda že neubehlo viac ako šesť mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania preukázateľne dozvedel o dôvodoch obnovy konania, a tiež viac ako tri roky odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa obnova konania týka. Skutočnosť, že nezaniklo právo vyrubiť daň (pozri komentár k § 76 ods. 3 Daňového poriadku), je povinný skúmať správca dane z úradnej povinnosti.

K ods. 6

Príslušný orgán finančnej správy návrh na obnovu konania zamietne, ak dospeje k záveru, že neboli splnené podmienky na obnovu konania najmä ak sa v konaní o povolení obnovy nepreukázalo naplnenie ani jedného z dôvodov uvedených v ods. 1. Ak návrh na obnovu konania správca dane rozhodnutím zamietne, navrhovateľ už nemôže podať opätovne návrh na obnovu konania z tých istých dôvodov. Ak bol však rozhodnutím zamietnutý návrh na obnovu konania, § 76 ods. 6 Daňového poriadku pripúšťa podanie odvolania.

Od návrhu na obnovu konania treba odlíšiť podnet na obnovu konania (môže podať aj tretia osoba). Pokiaľ sa účastník konania rozhodne namiesto návrhu na obnovu konania podať podnet, nevzniká mu právny nárok na rozhodnutie prvostupňovým orgánom.

Judikatúra:

- **Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR z 30. marca 2023, sp. zn. 2SfK/47/2022:** „Samotný podnet, teda oznámenie možných dôvodov pre nariadenie obnovy konania, nemá za následok začatie konania o obnove konania. To začína až uskutočnením prvého úkonu príslušným orgánom verejnej správy smerom k daňovému subjektu (§ 58 ods. 3 daňového poriadku). Z tohto dôvodu prvostupňový správny orgán pochybil, pokiaľ rozhodol o zamietnutí podnetu žalobcu zo dňa 8. januára 2018, nakoľko podaním podnetu nepišlo k začatiu konania o obnove konania. K začatiu konania o obnove konania by prišlo len v tej situácii, ak by žalobca nepodal podnet na obnovu konania, ale návrh na obnovu konania.“
- **Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR z 27. februára 2023, sp. zn. 8SfK/23/2021:** „Paragrafy 75 a 76 daňového poriadku neupravujú postup prvostupňového správneho orgánu po tom, ako je mu doručené konkrétnou osobou oznámenie skutočností, ktoré môžu zakladať nariadenie obnovy konania. Prvostupňový správny orgán samozrejme musí tieto skutočnosti vyhodnotiť, avšak predmetné ustanovenia neukladajú povinnosť dať oznamovateľovi priamu spätnú väzbu. Oznamovateľom totiž v súlade s vyššie uvedeným môže byť akákoľvek osoba aj bez vzťahu ku konaniu, a teda na obnovenie konania z dôvodu podania podnetu (oznámenia skutočností) nemá právny nárok. Pokiaľ sa teda aj účastník konania rozhodne namiesto návrhu na obnovu konania podať podnet, nevzniká mu právny nárok na rozhodnutie prvostupňovým správnym orgánom. Prvostupňový správny orgán nepochybí, pokiaľ podávateľovi podnetu odpovie listom (pozri bod 17 rozsudku), avšak daňový poriadok mu neprikazuje tak urobiť.“
- **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. januára 2020, sp. zn. 1SfK/64/2018:** „Kasačný súd však znovu zdôrazňuje, že žalobca ako účastník daňového konania disponuje oprávnením podať návrh na povolenie obnovy konania z tých istých dôvodov, pre ktoré môže nariadiť obnovu konania správny orgán z úradnej moci. Skutočnosť, že toto oprávnenie žalobca nevyužil, mu nedáva možnosť obísť zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, najmä v súvislosti s dodržaním zákonom stanovených lehôt, prostredníctvom „návrhu“, na nariadenie obnovy konania z úradnej moci. Takýto postup by podľa názoru kasačného súdu znamenal, že ustanovenia Daňového poriadku o povolení obnovy konania na návrh účastníka konania by boli nadbytočné. Najmä by sa však priecil požiadavke právnej istoty a stability právnych pomerov založených právoplatným rozhodnutím orgánu daňovej správy. [...] podanie žalobcu [...] nie je procesným návrhom účastníka konania, s ktorým by boli nutne spojené právne následky začatia konania na nariadenie obnovy konania. Ide len o neformálny podnet pre nariadenie obnovy konania z úradnej moci, ktorý Daňový poriadok neupravuje a preto sťažovateľ nemal právnou povinnosť o tomto podaní rozhodovať procesným rozhodnutím, ako to konšatoval krajský súd.“
- **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. januára 2014, sp. zn. 2SfZ/8/2013:** „Na to, aby bolo možné vyhovieť návrhu na obnovu konania, sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne stanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto, ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto návrh zamietnuť. Novými skutočnosťami alebo dôkazmi sa rozumejú také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré účastník v pôvodnom konaní nemohol uplatniť vôbec, pretože ich v tom čase nepoznal, alebo ich bez vlastnej viny nemohol uplatniť, zároveň treba zdôrazniť podstatnú okolnosť, že novými skutočnosťami sú len také skutočnosti, ktoré nastali do vydania pôvodného rozhodnutia správneho orgánu, pretože len na tieto okolnosti mohol správny orgán prihliadať. Ďalšou podmienkou na obnovu konania je, že nové skutočnosti a dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Túto okolnosť musí vždy posúdiť správny orgán podľa konkrétnych okolností prípadu.“
- **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. septembra 2011, sp. zn. 2SfZ/5/2011:** „Správny orgán v prvom štádiu konania o obnove nevykonáva dokazovanie smerujúce k zisťovaniu, či napríklad novopredložený dôkaz reálne má alebo nemá vplyv na meritum veci. Krajský súd správne poukázal na to, že správny orgán zisťuje len to, či ide o novosť dôkazu a možnosť, teda pravdepodobnosť, jeho vplyvu na výsledok konania. Správca dane rovnako aj žalovaný pochybili, pretože prakticky spojili

obe štádiá obnovy konania do jedného, čo zákon č. 511/1992 Zb. ani právna teória nepripúšťajú. Ak už správca dane vykonal dokazovanie (v mieste trvalého bydliska J. J. po predchádzajúcom telefonickom rozhovore s ním), mal o jeho vykonaní prípadne výsledku upovedomiť aj žalobcu. Absenciou tohto postupu správca dane a žalovaný porušili práva žalobcu, ktoré mu právny poriadok poskytuje (§ 2 ods. 2, ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb., čl. 2 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).“

§ 76

Postup pri obnove konania

(1) Obnovu konania povoľuje alebo nariaďuje správca dane. Ak sa nepreukážu dôvody na obnovu konania podľa § 75 ods. 1, návrh na obnovu konania sa zamietne.

(2) Ak rozhodol v poslednom stupni iný orgán ako správca dane, povoľuje, nariaďuje alebo zamietá návrh na obnovu konania tento orgán; ak ide o rozhodnutie ministerstva, minister.

(3) Obnova konania sa môže povoliť alebo nariadiť, ak nezaniklo právo na vyrubenie dane alebo rozdielu dane alebo uplatnenia nároku na sumu podľa osobitných predpisov.¹⁾

(4) Pri zmene miestnej príslušnosti rozhoduje o návrhu na obnovu konania, nariaďuje ju alebo zamietá návrh na obnovu konania správca dane, ktorý je miestne príslušný v deň podania tohto návrhu. Ak rozhodol v poslednom stupni iný orgán ako správca dane, rozhoduje pri zmene miestnej príslušnosti o návrhu na obnovu konania, nariaďuje ju alebo zamietá návrh na obnovu konania tento orgán. Na zmenu miestnej príslušnosti po povolení alebo nariadení obnovy konania sa neprihliada.

(5) V rozhodnutí o povolení alebo nariadení obnovy konania sa uvedie, v akom rozsahu sa konanie obnovuje a z akých dôvodov.

(6) Proti rozhodnutiu o povolení alebo nariadení obnovy konania nemožno podať odvolanie. Ak bol rozhodnutím zamietnutý návrh na obnovu konania, možno proti nemu podať odvolanie.

(7) Nové konanie vo veci vykoná správca dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni; pri zmene miestnej príslušnosti nové konanie vo veci vykoná správca dane uvedený v odseku 4. Ak rozhodol o obnove konania odvolací orgán, je správca dane pri konaní viazaný jeho právnym názorom.

(8) Novým rozhodnutím sa pôvodné rozhodnutie zrušuje; proti novému rozhodnutiu možno podať odvolanie.

¹⁾ Zákon č. 373/2012 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o doplnení zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 253/2015 Z. z.

Zákon č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 213/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 408/2021 Z. z.

Zákon č. 507/2023 Z. z. o dorovnávej dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 251/2024 Z. z. o dani zo sladených nealkoholických nápojov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 279/2024 Z. z. o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Súvisiace ustanovenia Daňového poriadku:

§ 2, § 4, § 63, § 69, § 75, § 157b

Súvisiace právne predpisy:

ústava; daňové zákony; Správny súdny poriadok

Z literatúry:

POTÁŠCH, P. – HAŠANOVÁ, J. – VALLOVÁ, J. – MILUČKÝ, J. – MEDŽOVÁ, D. 2022. *Správny poriadok, komentár*. 4. vyd. C. H. Beck, 2022

K § 76

Postup pri obnove konania možno rozdeliť do dvoch štádií: a) preskúmanie splnenia procesných podmienok pre povolenie obnovy konania a b) ak príslušný orgán rozhodne o povolení, resp. nariadení obnovy konania, nasleduje druhé štádium, tzv. nové konanie vo veci.

K ods. 1 a 2

V prvom štádiu obnovy konania príslušný orgán finančnej správy ešte nerozhoduje vo veci samej, ale len rozhoduje, či na základe návrhu obnovu konania povolí alebo zamietne, resp. či *ex officio* rozhodne o nariadení obnovy konania (na základe podnetu alebo zistením z vlastnej činnosti). V tomto prvom štádiu je príslušný orgán povinný skúmať, či ide zo strany subjektu, ktorý sa domáha obnovy konania o návrh na obnovu konania podľa § 75 ods. 3 Daňového poriadku, alebo o podnet smerujúci k tomu, aby prvostupňový orgán zvážil nariadenie obnovy konania podľa § 76 ods. 1 Daňového poriadku bez návrhu z úradnej moci. Tomu je povinný prispôbiť svoj ďalší postup. Napríklad v prípade návrhu na obnovu konania dôkazné bremeno preukázania tvrdených skutočností nesie osoba, ktorá obnovu konania navrhuje. Ak dôkazné bremeno unesie, má nárok na obnovu konania a príslušný orgán finančnej správy rozhodne o povolení obnovy konania. V prípade, že by išlo o podnet na nariadenie obnovy konania z úradnej moci, príslušný orgán nevydáva rozhodnutie, ale spravidla len upovedomí osobu, ktorá podnet podala, o jeho vybavení.

Ak sa nepreukážu dôvody na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 Daňového poriadku, návrh na obnovu konania príslušný orgán rozhodnutím zamietne. Dôvody, ktoré pripúšťajú vykonať obnovu konania sú zhodné pre prípad konania na základe návrhu na obnovu konania podľa § 75 ods. 3 Daňového poriadku alebo nariadenia obnovy konania

z úradnej moci (k dôvodom prípustnosti obnovy konania pozri komentár k § 75 ods. 1 Daňového poriadku).

Komentované ustanovenia určujú príslušný orgán finančnej správy, ktorý je oprávnený rozhodovať o prvom štádiu obnovy konania, teda oprávneného rozhodnúť o povolení, resp. zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania alebo o nariadení obnovy konania, a to orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni. Keďže podmienkou na obnovu konania nie je vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov, môže ním byť aj správca dane (daňový úrad, colný úrad alebo obec). Ak rozhodlo v poslednom stupni Finančné riaditeľstvo SR, rozhoduje o povolení alebo zamietnutí návrhu, resp. nariaďuje obnovu konania Finančné riaditeľstvo SR. V prípade, ak ide o rozhodnutie ministerstva financií, splnenie podmienok na obnovu konania posudzuje minister financií.

K ods. 3

Ustanovenie zdôrazňuje ďalšie časové obmedzenie súvisiace s obnovou konania, a to v súvislosti s prekluzívnou lehotou. Tentoraz sa nevzťahuje na podanie návrhu na obnovu konania (§ 75 ods. 3 Daňového poriadku), ale na samotné rozhodnutie o povolení alebo nariadení obnovy konania. Orgán finančnej správy, ktorý rozhoduje o povolení alebo nariadení obnovy konania, ju môže nariadiť alebo povoliť, len ak nezaniklo právo na vyrubenie dane alebo rozdielu dane, alebo uplatnenia nároku na sumu podľa daňových zákonov.

Lehotu (tzv. prekluzívnu), po uplynutí ktorej zaniká právo vyrubiť daň, upravuje primárne § 69 Daňového poriadku. Základná lehota, v ktorej možno vyrubiť daň, je päť rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie. V osobitných prípadoch pri uplatnení medzinárodných zmlúv v oblasti daní platí predĺžená 10-ročná lehota (podrobnejšie k lehote, jej plynutiu, predĺženiu a dôsledkom pozri komentár k § 69 Daňového poriadku). Špecifická úprava zániku práva vyrubiť daň je obsiahnutá § 157b Daňového poriadku, v súvislosti so zánikom trestnosti daňového trestného činu podľa Trestného zákona z dôvodu účinnej ľútosti.

K ods. 4

Ustanovenie rieši otázku miestnej príslušnosti orgánu pri rozhodovaní v prvom štádiu obnovy konania, t. j. o povolení alebo nariadení obnovy konania. Platí, že o povolení, nariadení alebo zamietnutí obnovy konania je príslušný rozhodnúť správca dane miestne príslušný v deň podania návrhu na obnovu konania. Treba upozorniť, že tento môže byť odlišný od orgánu, ktorý je príslušný na podanie návrhu na obnovu konania, ak došlo k zmene miestnej príslušnosti, napríklad k zmene sídla účastníka konania. Týmto správcom je podľa § 75 ods. 3 Daňového poriadku správca dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni. Ak dôjde k zmene miestnej príslušnosti správcu dane po povolení alebo nariadení obnovy konania, na takúto zmenu sa neprihliada.

Ak rozhodol v poslednom stupni iný orgán ako správca dane, rozhoduje o návrhu na obnovu konania, nariaďuje ju alebo zamieta návrh na obnovu konania tento orgán.

K ods. 5

Ak sú dané dôvody na obnovu konania, príslušný orgán finančnej správy vydá rozhodnutie, ktorým obnovu konania povolí (ak bol podaný návrh na obnovu konania podľa § 75 ods. 3 Daňového poriadku) alebo obnovu konania nariadi z úradnej moci. Rozhodnutie

o povolení obnovy alebo nariadení obnovy je právoplatné a vykonateľné jeho doručením účastníkom konania (§ 63 ods. 9 a 10 Daňového poriadku).

Komentované ustanovenie dopĺňa obsah rozhodnutia o povolení alebo nariadení obnovy konania, ktorý musí toto rozhodnutie obsahovať okrem všeobecných náležitostí rozhodnutia, ktoré definuje § 63 Daňového poriadku (označenie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, číslo a dátum rozhodnutia, identifikáciu osoby, o ktorej právach a povinnostiach sa rozhodovalo, výrok, poučenie o podaní odvolania, podpis) (bližšie k všeobecným náležitostiam rozhodnutia pozri komentár k § 63 Daňového poriadku).

Okrem týchto všeobecných náležitostí, rozhodnutie o povolení alebo nariadení obnovy konania musí obsahovať:

- v akom rozsahu sa konanie obnovuje – Daňový poriadok pripúšťa, aby sa daňové konanie povolilo v celom rozsahu ale aj len v relevantnej časti, pričom rozsah obnoveného konania sa špecifikuje práve v rozhodnutí o povolení alebo nariadení obnovy konania; a tiež
- špecifikáciu, z ktorých z dôvodov uvedených v § 75 ods. 1 Daňového poriadku sa obnovuje, pričom stačí naplnenie podmienok pre jeden z týchto dôvodov; pre povolenie obnovy konania na návrh platia tie isté dôvody, ako pre nariadenie obnovy konania z úradnej moci (k dôvodom prípustnosti obnovy konania pozri komentár k § 75 ods. 1 Daňového poriadku).

K ods. 6

Rozhodnutie o povolení obnovy konania a rozhodnutie o nariadení obnovy konania sú rozhodnutia, voči ktorým nie je možné podať odvolanie. Rozhodnutie je teda právoplatné jeho doručením. Dôvodom je pravdepodobne efektívnosť konania, čo dáva zmysel v prípade, že sa obnova konania povoľuje, keďže v takom prípade sa vyhovuje návrhu účastníka konania. Ak však bola nariadená z úradnej moci, nové konanie znamená dodatočnú záťaž pre daňový subjekt, ktorého sa obnovené konanie týka. Daňový subjekt však má právo, aby rozhodnutie o nariadení obnovy konania najmä naplnenie niektorého z dôvodov, preskúmal správny súd.

Ak však nie sú dané dôvody na obnovu konania a príslušný orgán finančnej správy návrh na obnovu zamietne, Daňový poriadok voči takému rozhodnutiu pripúšťa odvolanie. Odvolanie možno podať na orgán, ktorý rozhodnutie vydal, v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania (ďalšie podrobnosti k náležitostiam odvolania a postupu pri odvolaní pozri komentár k § 72 a nasl. Daňového poriadku).

K ods. 7

Obnovenému konaniu musí predchádzať rozhodnutie o povolení alebo nariadení obnovy. Až na základe takého rozhodnutia príslušný orgán vykoná nové obnovené konanie. Obnovené konanie sa teda začína nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o jeho povolení alebo nariadení a ukončené je právoplatným rozhodnutím vo veci samej, teda po prebehnutí obnoveného konania.

Na obnovené konanie vo veci (druhé štádium obnovy konania) je príslušný správca dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni. Ak v čase od pôvodného konania do podania návrhu došlo k zmene miestne príslušného správcu dane, obnovené konanie vo veci vykoná správca dane, ktorý je miestne príslušný v deň podania tohto návrhu (pozri komentár k ods. 4).

Správca dane je povinný v obnovenom konaní zobrať do úvahy všetky nové skutočnosti, ktoré mali za následok povolenie alebo nariadenie obnovy konania, ale aj tie ktoré vyjdú v jeho priebehu najavo, ako aj pôvodné skutočnosti a dôkazy. Ak odvolací orgán v rozhodnutí o povolení obnovy vyjadril určitý názor, správca dane je týmto názorom o obnove viazaný. Keďže Daňový poriadok neustanovuje špecifické pravidlá pre obnovené konanie, vzťahujú sa na toto konanie príslušné pravidlá uplatňované na príslušný druh daňového konania. Obnovené konanie je ukončené právoplatným rozhodnutím vo veci samej.

K ods. 8

Obnovené konanie sa začne rozhodnutím o jeho povolení alebo nariadení a ukončené je právoplatným rozhodnutím vo veci samej. Rozhodnutím o povolení (resp. nariadení) obnovy konania sa ešte právoplatné rozhodnutie, vo vzťahu ku ktorému smeruje obnova konania, neruší. K zrušeniu pôvodného rozhodnutia dochádza až právoplatnosťou nového rozhodnutia vo veci samej.

Týmto sa minimalizuje riziko, že by vec ostala bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, napríklad v prípade, že by vo veci bolo nariadené nové konanie ale toto by bolo z nejakého dôvodu ukončené bez nového meritórneho rozhodnutia vo veci samej (napr. rozhodnutím o zastavení konania).

Obnovou konania sa účastníci konania, prípadne tretie osoby dostávajú do nového právneho stavu, preto je proti novému rozhodnutiu vo veci možné podať odvolanie. Odvolanie možno podať na orgán finančnej správy, ktorý rozhodnutie vydal, v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania (ďalšie podrobnosti k náležitostiam odvolania a postupu pri odvolaní pozri komentár k § 72 a nasl. Daňového poriadku). Prikláňame sa v tomto smere k reštriktívnemu výkladu v tom zmysle, že uvedené platí len v prípade rozhodnutí, kde Daňový poriadok odvolanie nevylučuje (t. j. ak by to bolo možné aj v prípade prvého rozhodnutia). Extenzívny výklad, ktorý by umožňoval nové rozhodnutie odvolaním napadnúť vždy (aj keď to zákon v pôvodnom konaní vylučuje) len preto, že ide o rozhodnutie vydané v rámci obnoveného konania, by rozhodnutie v obnovenom konaní neodôvodnene kvalitatívne menil, resp. zvyšhodňoval.

Judikatúra:

- **Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR z 27. apríla 2023, sp. zn. 5Sfk/47/2022:** „orgány verejnej správy (vrátane žalovaného) nesprávne vydali rozhodnutia ako reakciu na [žalobcov] podnet z 25. januára 2018, ako by šlo o návrh na obnovu konania podľa § 75 ods. 3 Daňového poriadku, hoci z jeho označenia, ako aj z textu na mnohých miestach vyplýva, že ide len o podnet smerujúci k tomu, aby prvostupňový orgán zväzil nariadenie obnovy konania podľa § 76 ods. 1 Daňového poriadku bez návrhu z úradnej moci. Kasačný súd sa však nestotožňuje s tým, že by predmetné rozhodnutia boli nulitné. Z § 76 ods. 1 a 2 Daňového poriadku totiž vyplýva, že v predmetnej veci bol prvostupňový orgán tým orgánom, ktorý je ex lege oprávnený posudzovať dôvodnosť podnetov na nariadenie obnovy konania ako aj návrhov na obnovu konania, je teda orgánom oprávneným (na základe zákonom zverenej právomoci a kompetencie) rozhodovať o tom, či obnova konania bude alebo nebude nariadená. Zistená vada prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia žalovaného teda nie je v otázke prekročenia právomoci, ale v otázke zvolenia procesnej formy pre rozhodnutie/posúdenie príslušných orgánov. Samotné vydanie rozhodnutí na to príslušnými orgánmi preto nespôsobuje ich nulitu.“
- **Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2020, sp. zn. 23S/14/2020:** „Predmetom konania o návrhu na obnovu konania v rámci prvého štádia obnovy konania je

preskúmanie splnenia procesných podmienok pre povolenie obnovy konania. Právomoc na zodpovedanie a posúdenie prípustnosti obnovy konania majú v zmysle Daňového poriadku jedine daňové orgány a túto otázku nie jej oprávnený riešiť kasačný súd, konanie pred ktorým vyhodnotil žalovaný ako procesnú prekážku pre vedenie konania o návrhu na povolenie obnovy konania, a nebol by ju oprávnený riešiť ani správny súd v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí vydaných vo vyrubovacom konaní. [...] Preto v rámci kasačného konania nemôžu byť vykonané nové dôkazy a zohľadnené skutočnosti, ktoré neboli predložené v daňovej kontrole a vyrubovacom konaní, a ktorými by sa akokoľvek dopĺňalo zisťovanie skutkového stavu vykonané v rámci daňovej kontroly a vyrubovacieho konania. Žalovaný tým, že zastavil konanie o návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania, ukrátil žalobcu o jeho právo podať návrh na obnovu konania a dozvedieť sa, ako sa s týmto návrhom žalovaný meritórne vysporiadal – či obnovu konania povolil, alebo tento návrh zamietol.“

- **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2001, sp. zn. 6Sž 131 -133/01:** „Rozhodnutie o povolení obnovy konania v daňovom konaní nie je vždy rozhodnutím procesným a ako také nie je vylúčené z preskúmania súdom ustanovením § 248 ods. 2 písm. e) O.s.p.. V správnom konaní, v danom prípade v daňovom konaní, príslušný orgán mal zákonom uloženú povinnosť skúmať, či na strane žalobcu vznikli dôvody na obnovu konania alebo nie. Preto sa musel zaoberať nielen formálnymi otázkami, ale meritom veci. Rozhodnutie o obnove konania totiž pre účastníka konania bolo dôležité, pretože nepovolenie obnovy konania alebo jeho povolenie mohlo mať pre účastníka správneho konania hmotnoprávne následky. Za uvedených okolností preto nebolo možné konštatovať, že rozhodnutie o povolení obnovy konania malo len procesný charakter, aj keď niektoré jeho znaky obsahovalo. Išlo o rozhodnutie zásadného charakteru aj s právnymi následkami, preto vec bola preskúmateľná súdom z vecného hľadiska, [...]“
- **Rozsudok Nejvyššího správního soudu ČR z 9. októbra 2003, sp. zn. 7A 50/2002-36:** „Důvodným je však podle názoru Nejvyššího správního soudu další žalobní bod, v němž žalobkyně tvrdí, že rozhodnutím o nařízení obnovy řízení nelze zrušit pravomocné rozhodnutí. Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, který je určen především k nápravě skutkových omylů. Proces obnovy řízení má dvě stadia. V prvním stadiu se rozhoduje o povolení nebo nařízení obnovy řízení a druhé stadium tvoří vlastní provedení nového obnoveného řízení. Teprve vydáním nového rozhodnutí ve druhém stadiu se ruší rozhodnutí vydané v řízení, jehož obnova byla povolena nebo nařízena (§ 64 odst. 3 správního řádu), a nemůže proto být zrušeno rozhodnutí již v okamžiku, kdy je teprve obnova řízení nařízena.“

§ 77

Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

(1) Rozhodnutie, ktoré je právoplatné, okrem daňovej exekučnej výzvy a rozhodnutia o odvolaní proti daňovej exekučnej výzve, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať druhostupňový orgán; ak ide o rozhodnutie ministerstva, minister na základe návrhu ním určenej osobitnej komisie. Rozhodnutie ministra nemožno preskúmať. Podnet na preskúmanie rozhodnutia nie je oprávnený podať druhostupňový orgán, ktorému ministerstvo právoplatné rozhodnutie už preskúmalo. Rovnako podnet na preskúmanie rozhodnutia nie je oprávnený podať správca dane, ktorý rozhodnutie vydal a o ktorom rozhodol druhostupňový orgán, ktorému ministerstvo právoplatné rozhodnutie už preskúmalo.

(2) Podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania sa podáva orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal, a môže byť podaný najneskôr do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktoré sa navrhuje preskúmať.